

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/142/2024
Identifikačné číslo spisu:	3713204440
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3713204440.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne S. P., narodenej X. F. XXXX, N. D., N. T. XX, právne zastúpenej advokátom Mgr. Vladimírom Karáskom, Považská Bystrica, Stred 60/55, proti žalovaným 1/ X. K. P., narodenom XX. K. XXXX, N. D., N. T. XX, 2/ N. P., narodenom X. O. XXXX, N. D., N. T. XX, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Pavel Loduha, s. r. o., Považská Bystrica, Slovenských partizánov 1131/51, IČO: 50 469 258, 3/ S. P., narodenom XX. F. XXXX, N. D., Ž. XXXX/XX, zastúpenému O. P., narodenou XX. O. XXXX, N. D., Ž. XXXX/XX, a 4/ R. P., narodenej XX. K. XXXX, N. D., Ž. XXXX/XX, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica, sp. zn. 10C/89/2013, o dovolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu Trenčína z 26. októbra 2023 sp. zn. 17Co/72/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 17. júla 2020 č. k. 10C/89/2013-494 určil, že do bezpodielového spoluvlastníctva manželov neb. Š. P., narodeného X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D. a žalobkyne S. P., rod. K., narodenej X. F. XXXX, bytom N. T. XX, N. D. patrila rodinný dom súp. č. XXXX postavený na parcele KNC XXXX/X a parcely KNC XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 113 m², KNC 4309/2 zastavané plochy a nádvoria o výmere 1997 m², všetky zapísané na LV č. XXXX k. ú. N.; hodnota obchodného podielu neb. Š. P., narodeného X. V. XXXX, zomretého XX. O. Q. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D. v spoločnosti MTS, s. r. o. Považská Bystrica, so sídlom Žilinská 790/17, Považská Bystrica, IČO: 36 302 881 a hodnota obchodného podielu neb. Š. P., narodeného X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D. v spoločnosti P. spol. s r. o., so sídlom Ž. XXX/XX, N. D., X.: XX XXX XXX (teraz P. a. s., so sídlom Ž.Á. XXX/XX, N. D., XXX XX, X.: XX XXX XXX) (I.), vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo tak, že do výlučného vlastníctva žalobkyne S. P., rod. K., narodenej X. F. XXXX, bytom N. T. XX, N.

D. prikázal podiel vo výške 1/2 k celku k rodinného domu súp. č. XXXX postavený na parcele KN C XXXX/X a parceliam KN C XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 113 m² a KN C XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 1997 m², všetko zapísané na LV č. XXXX k. ú. N., v hodnote 74 000 eur, 1/2-icu hodnoty obchodného podielu Š. P., narodeného X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T.Á. XX, N. D. v spoločnosti K., so sídlom U., N., IČO: XX XXX XXX vo výške 3 107 eur a 1/2-icu hodnoty obchodného podielu Š. P., narodeného X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T.Á. XX, N. D. v spoločnosti P. spol. s r. o., so sídlom Ž. XXX/XX, N. D., X.: XX XXX XXX (teraz P. a. s., so sídlom Ž. XXX/XX, N. D.X., X.: XX XXX XXX) vo výške 592 124 eur (II.), do dedičstva po neb. Š.T. P. patril podiel vo výške 1/2 k celku k rodinného domu súp. č. XXXX postavený na parcele KNC XXXX/X a k parceliam KN C XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 113 m² a KN C XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 1997 m², všetko zapísané na LV č. XXXX k. ú. N. v hodnote 74 000 eur, 1/2-ica hodnoty obchodného podielu Š. P., narodeného X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T.Á. XX, N. D. v spoločnosti K., so sídlom U., N., IČO: XX XXX XXX vo výške 3 107 eur a 1/2-ica hodnoty obchodného podielu Š. P., narodeného X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D. v spoločnosti P. spol. s r. o., so sídlom Ž. XXX/XX, N. D., X.: XX XXX XXX (teraz P. a. s., so sídlom U.. XXX/XX, N. D., X.: XX XXX XXX) vo výške 592.124 eur (III.), do dedičstva po poručiteľovi Š. P., narodenom X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D. patrila pohľadávka žalobkyne S. P., narodenej X. F. XXXX, bytom N. T. XX, N. D. vo vzťahu k poručiteľovi Š. P. vo výške 595 231 eur (IV.), žiadna zo strán nemala právo na náhradu trov konania (V.) a štát mal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ v rozsahu 50 %, ktorú náhradu trov konania boli žalovaní 1/, 2/, 3/, 4/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet Okresného súdu Považská Bystrica do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti rozhodnutia vydal súdny úradník (IV.).

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného 2/ uznesením z 28. apríla 2022 č. k. 17Co/88/2020 - 526 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Súd prvej inštancie, v poradí druhým rozsudkom z 22. marca 2023 č. k. 10C/89/2013-587 rozhodol tak, že určil, že do bezpodielového spoluvlastníctva manželov neb. Š. P., narodenom X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D. a žalobkyne S. P., rod. K., narodenej X. F. XXXX, bytom N. T. XX, N. D. patril: rodinný dom súp. č. XXXX postavený na parcele KNC XXXX/X a parcely KNC XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 113 m², KNC XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 1997 m², všetko zapísané na LV č. XXXX k. ú. N.; obchodný podiel neb. Š. P., narodenom X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D. v spoločnosti K., so sídlom U., N., IČO: XX XXX XXX a 10 ks kmeňových akcií vo forme na meno v listinnej podobe s menovitou hodnotou jednej akcie vo výške 2 500 eur v spoločnosti neb. Š. P., narodenom X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D. v spoločnosti P. a. s., so sídlom Ž. XXX/XX, N. D., XXX XX, X.: XX XXX XXX (I.), vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo tak, že do výlučného vlastníctva žalobkyne S. P., rod. K., narodenej X. F.Á. XXXX, bytom N. T. XX, N. D. prikázal podiel vo výške 1/2 k celku k rodinného domu súp. č. XXXX postavený na parcele KN C XXXX/X a parceliam KN C XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 113 m² a KN C XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 1997 m², všetko zapísané na LV č. XXXX k. ú. N., v hodnote 74 000 eur; pohľadávku vo výške 3 107 eur z titulu vyrovnania obchodného podielu v spoločnosti K. vo výške 1/2-ice hodnoty obchodného podielu Š. P., narodenom X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D. v spoločnosti K. N., so sídlom U., N., IČO: XX XXX XXX a 5 ks kmeňových akcií Š. P., narodenom X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D., vo forme na meno v listinnej podobe s menovitou hodnotou jednej akcie vo výške 2 500 eur , v spoločnosti teraz P. a. s., so sídlom Ž. XXX/XX, N. D., X.: XX XXX XXX (II.), do dedičstva po neb. Š.T. P. patril podiel vo výške 1/2 k celku k rodinného domu súp. č. XXXX postavený na parcele KNC XXXX/X a k parceliam KN C XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 113 m² a KN C XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 1997 m², všetko zapísané na LV č. XXXX k. ú. N. v hodnote 74 000 eur; obchodný podiel Š. P., narodenom X. V. XXXX, zomretého XX. O.Q. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D. v spoločnosti K., so sídlom

U., N., IČO: XX XXX XXX vo výške 6 214 eur a 5 ks kmeňových akcií Š. P., narodeného X. V. XXXX, zomretého XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D., vo forme na meno v listinnej podobe s menovitou hodnotou jednej akcie vo výške 2 500 eur v spoločnosti P. a. s., so sídlom Ž. XXX/XX, N. D., X.: XX XXX XXX (III.), určil, že do dedičstva po poručiťovi Š. P., narodenom X. V. XXXX, zomretom XX. O. XXXX, naposledy bytom N. T. XX, N. D., patrí ako pasívum dedičstva pohľadávka žalobkyne S. P., narodenej X. F. XXXX, bytom N. T. XX, N. D. na výplatu polovice hodnoty obchodného podielu v spoločnosti K. vo výške 3 107 eur (IV.), žalobkyňa mala právo na náhradu trov konania voči žalovanému 2/ v rozsahu 50 %, ktorú náhradu trov konania bol žalovaný 2/ povinný zaplatiť advokátovi žalobkyne do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti rozhodnutia vydal súdny úradník (V.), žalobkyňa súd právo na náhradu trov konania voči žalovaným 1/, 3/ 4/ nepriznal (VI.) a štát mal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ v rozsahu 50 %, ktorú náhradu trov konania boli žalovaní 1/, 2/, 3/, 4/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet Okresného súdu Považská Bystrica do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti rozhodnutia vydal súdny úradník (VII.).

3.1. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 118 ods. 1, § 143, 148, § 149 ods. 4 a § 150 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne tým, že k 25. januáru 2011 zaniklo rozvodom bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, a pretože pôvodný žalovaný Š. P. zomrel, stali sa stranami sporu na strane žalovaného jeho dedičia, a to synovia X. K. P., N. P. Y. a vnuci S. P. a R. P.. Po ustálení okruhu vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), tieto súd prvej inštancie prikázal principiálne v jednej polovici do vlastníctva žalobkyne a v jednej polovici do dedičstva po zomretom žalovanom. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vyporiadal obchodný podiel v spoločnosti K. a tento obchodný podiel v spoločnosti prikázal do dedičstva po zomretom Š. P. a na jeho vyrovnanie určil, že pasívom dedičstva je pohľadávka žalobkyne na výplatu polovice hodnoty obchodného podielu vo výške 3 107 eur. K spornej otázke vlastníctva spoločnosti P. a. s. súd prvej inštancie uviedol, že neb. Š. P. zmluvou o prevode obchodného podielu z 15. januára 2009, za trvania manželstva so žalobkyňou, previedol svoj obchodný podiel v spoločnosti P., spol. s r. o., kde bol 100 %-ným vlastníkom na svojho syna N. P. (žalovaného 2/). Uvedená zmluva o prevode obchodného podielu bola rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 9Cb 206/2009 určená za neplatný právny úkon. Napriek tomu žalovaný 2/ zostal naďalej zapísaný v obchodnom registri ako jediný vlastník (štatutárny zástupca) spoločnosti P. s. r. o., ktorá spoločnosť bola následne ešte za trvania manželstva žalobkyne a jej neb. manžela 26. februára 2010 pretransformovaná na inú právnu formu, a to akciovú spoločnosť s obchodným menom P. a. s. Napriek neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu považoval súd prvej inštancie za platné rozhodnutie jediného spoločníka o zmene právnej formy. Neplatnosť rozhodnutia valného zhromaždenia (jediného spoločníka) totiž podľa súdu prvej inštancie prichádza do úvahy jedine v prípade, ak je konštatovaná rozhodnutím súdu podľa zákonom striktno stanoveného postupu na základe § 131 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Bez rozhodnutia súdu o neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia (jediného spoločníka) naň nemožno nazerať inak, ako na platné. Vzhľadom na neexistenciu rozhodnutia súdu o neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia (rozhodnutia jediného spoločníka) o zmene právnej formy spoločnosti P. s. r. o. na akciovú spoločnosť, vychádzal z toho, že k zmene právnej formy došlo platne a od tejto zmeny, teda od roku 2010 existovala podľa súdu prvej inštancie spoločnosť P. s. r. o. ďalej ako akciová spoločnosť P. a. s. Vzhľadom na súdom právoplatne konštatovanú neplatnosť prevodu obchodného podielu zmluvou z roku 2009 medzi Š. P. a nadobúdateľom N. P., považoval ku dňu rozvodu manželstva (25. január 2011) za akcionára spoločnosti P. a. s. jedine nebohého exmanžela žalobkyne Š. P.. Súd prvej inštancie považoval za majetok patriaci do BSM v čase rozvodu manželstva akcie spoločnosti P. a. s. a práve tie v intenciách uznesenia odvolacieho súdu, ako samostatný predmet právnych vzťahov vyporiadal rozdelením akcií rovným dielom medzi žalobkyňu a dedičstvo po jej bývalom manželovi.

3.2. Čo sa týka spornej sumy 800 000,-Sk (26 555,14 eur), jej vyporiadanie v tomto konaní by prichádzalo, podľa súdu prvej inštancie, do úvahy len v prípade, ak by bolo preukázané, že v čase rozvodu manželstva stále existovala a vyporiadanie uvedenej hotovosti by muselo byť navrhnuté v

súdnom konaní v lehote troch rokov od zániku manželstva. Keďže k návrhu na vyporiadanie tejto sumy v lehote troch rokov po zániku manželstva nedošlo, platila fikcia vyporiadania podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka a daný majetok už masu BSM po uplynutí troch rokov od zániku manželstva netvoril. Nebolo možné o ňom preto po uplynutí troch rokov od zániku manželstva rozhodovať, pretože právny režim BSM už pri takomto majetku v tom čase neexistoval. Súd prvej inštancie považoval vznesenú námietku premlčania vo vzťahu k akciám spoločnosti P. a. s. za nedôvodnú, pretože žalobkyňa od začiatku sporu žiadala vyporiadať dve obchodné spoločnosti, K., s. r. o. a P. a. s., v čom bolo potrebné vnímať aj návrh na vyporiadanie podielu, ktorý v akciovej spoločnosti predstavujú práve akcie. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

4. Odvolací súd v podradí druhým rozsudkom z 26. októbra 2023 č. k. 17Co/72/2023-606 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (I.) a žalobkyni priznal voči žalovanému 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania (II.). Svoje rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že žalovaný 2/ namietal nesprávnosť určenia majetku do dedičstva po neb. exmanželovi žalobkyne Š. P., pričom súd prvej inštancie správne zohľadnil úmrtie bývalého manžela žalobkyne a BSM vyporiadaval medzi žalobkyňou a do úvahy prichádzajúcimi dedičmi bývalého manžela. Na opätovné námietky žalovaného 2/ k majetkovému režimu obchodného podielu z hľadiska BSM odvolací súd citoval ako zásadné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. mája 2007, sp. zn. 2Cdo/168/2008, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 3/2007 ako R 27/2007: „Ak manželia alebo jeden z nich za trvania manželstva a z prostriedkov patriacich do bezplatného spoluvlastníctva manželov nadobudne obchodný podiel v spoločnosti s ručením obmedzeným, takto získaný majetok (hodnota obchodného podielu) sa zo zákona stane súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré možno vyporiadať v rámci konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov podľa ustanovenia § 149 ods. 3 OZ. Súd rozhodujúci o vyporiadaní obchodného podielu neprikazuje hodnotu obchodného podielu, ale obchodný podiel, ktorý môže byť prikázaný len spoločníkovi obchodnej spoločnosti“. S uvedeným rozhodnutím sa najvyšší súd stotožnil aj v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/196/2018 z 28. 01. 2020. Odvolací súd poukázal, že v spojitosti s úmrtím exmanžela po zániku BSM je potrebné modifikovať citovaný záver len v tom smere, že v tomto prípade prikáže súd samotný obchodný podiel do dedičstva, keďže dedenie obchodného podielu je zákonom predpokladaný spôsob prechodu tejto majetkovej hodnoty (§ 116 Občianskeho zákonníka). K námietkam žalovaného 2/, že neb. exmanžel žalobkyne nebol v čase zániku BSM spoločníkom v žiadnej obchodnej spoločnosti zopakoval, že zo skutkových zistení súdu prvej inštancie vyplývalo, že manžel žalobkyne, neb. Š. P. sa počas manželstva stal jediným spoločníkom v spoločnosti P., s. r. o. V roku 2009 previedol celý obchodný podiel v tejto spoločnosti na N. P. V roku 2010 bolo N. P., ako jediným spoločníkom, prijaté rozhodnutie o zmene právnej formy spoločnosti s ručením obmedzeným na akciovú spoločnosť. V roku 2013 bolo súdom právoplatne rozhodnuté, že zmluva o prevode obchodného podielu z roku 2009 bola neplatná. Z tohto dôvodu preto neb. Š. P. nikdy neprestal byť spoločníkom uvedenej spoločnosti a bol ním aj v roku 2011, keď bolo manželstvo žalobkyne a neb. Š. P. rozvedené. Vzhľadom na neexistenciu rozhodnutia súdu o neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia (rozhodnutia jediného spoločníka) o zmene právnej formy spoločnosti P.Ý. s. r. o. na akciovú spoločnosť, vychádzal z toho, že k zmene právnej formy došlo platne a od tejto zmeny, teda od roku 2010 existovala spoločnosť P. s. r. o. ďalej ako akciová spoločnosť P. a. s. Za akcionára spoločnosti P.Ý. a. s. považoval súd ku dňu rozvodu manželstva jedine nebohého exmanžela žalobkyne Š. P., pretože pre neplatnosť prevodu obchodného podielu v roku 2009 nikdy o majetkový podiel v tejto spoločnosti neprišiel a naopak žalovaný 2/ ho nikdy nenadobudol. Vzhľadom na to bola nedôvodná námietka žalovaného 2/, že pokiaľ sa konalo o akciách, konalo sa o jeho výlučnom práve, k čomu argumentoval do úvahy prichádzajúcim rozhodovaním o práve úplne odlišnej tretej osoby, pokiaľ by táto tretia osoba bola nadobúdateľom obchodného podielu, tak ako ním bol žalovaný 2/ v roku 2009. Ani táto argumentácia nebola presvedčivá, pretože o právach nadobúdateľa obchodného podielu je s ním konané v konaní o neplatnosť prevodu a pokiaľ bola konštatovaná, ako v tomto prípade, nemôžu byť práva nadobúdateľa už v iných konaniach dotknuté, pretože je právoplatne určené, že nadobúdateľ sa podľa neplatnej zmluvy o prevode obchodného podielu nadobúdateľom v skutočnosti nestal a obchodný podiel je naďalej majetkom prevodcu. V tomto prípade Š. P., s ktorého všetkými do úvahy prichádzajúcimi dedičmi súd v tomto konaní konal, a preto bola neopodstatnená námietka zásahu do

práv nezúčastnených osôb rozhodnutím súdu prvej inštancie.

4.1. Čo sa týkalo odvolacej námietky nesprávneho označenia vyporiadavaných akcií, súd prvej inštancie sa dôsledne riadil skôr vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, keď doplnil dokazovanie o skutočnosti týkajúce sa identifikácie týchto akcií tak, aby získal dostatočný podklad pre ich identifikáciu v rozhodnutí a rozdelenie medzi žalobkyňu a dedičstvo po jej bývalom manželovi rovným dielom. Zisteniami o počte akcií, ich druhu, podobe, forme a menovitej hodnote a uvedením týchto údajov vyporiadavané akcie dostatočne a určito špecifikoval.

4.2. Čo sa týka odvolacích námietok ohľadom sumy 800.000 Sk, ktorú mala žalobkyňa vybrať ako spoločné prostriedky, a ktorú žalovaný 2/ opakovane žiadal vyporiadať, súd prvej inštancie tu prijal správny záver, že táto majetková hodnota nebola v lehote troch rokov po zániku BSM navrhnutá na vyporiadanie, preto sa ňou vo svojom rozhodnutí nezaoberal. Súd správne konštatoval, že akékoľvek vecné námietky ohľadom tejto sumy neboli opodstatnené, pokiaľ táto suma nebola predmetom konania. Odvolací súd zotrval na svojom skôr vyslovenom právnom názore, že vyporiadanie uvedenej hotovosti by muselo byť navrhnuté v súdnom konaní v lehote troch rokov od zániku manželstva. Ak sa bývalí manželia nedohodli pred uplynutím uvedenej lehoty inak, uplatní sa fikcia vyporiadania podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka a daný majetok už masu BSM po uplynutí troch rokov od zániku manželstva netvoril. Nemožno ho preto po uplynutí troch rokov od zániku manželstva navrhnúť na vyporiadanie súdom a následne ako BSM vyporiadavať, keď právny režim BSM už pri takomto majetku neexistovalo. Súd prvej inštancie preto vo výroku nepochybil, keď hotovosť tvrdenú žalovanou stranou, ako patriacu do BSM nezahrnul do BSM a nevyporiadal.

4.3. Ako neprípustnú novotu v odvolacom konaní (§ 366 CSP) posúdil odvolací súd námietku žalovaného 2/ uvedenú až v odvolaní, že obchodný podiel v spoločnosti K., s. r. o. bol za trvania manželstva prevedený na žalovaného 2/ a uvedený obchodný podiel tak nebol ku dňu zániku manželstva v BSM. Odvolací súd uviedol, že už v podanej žalobe žalobkyňa tvrdila, že Š. P. bol spoločníkom v spoločnosti K., s. r. o. a z tohto tvrdenia dovodzovala nárok na vyporiadanie tejto majetkovej hodnoty v rámci vyporiadania zaniknutého BSM. Žalovaný 2/ však až v podanom odvolaní namietal, že uvedený obchodný podiel do BSM nepatrí, pretože Š. P. nebol v čase zániku manželstva jeho majiteľom. Toto tvrdenie žalovaného 2/ preto predstavovalo novotu v odvolacom konaní, ktorej prípustnosť nespadá ani pod jednu zo situácií upravených v ustanovení § 366 písm. a) až d) CSP, preto ho ako prostriedok procesnej obrany zo strany žalovaného 2/ nebolo možné použiť.

4.4. V prípade odvolacej námietky k skutkovému zisteniu hodnoty vyporiadavaných nehnuteľností, prípadné nesprávne skutkové zistenie v tejto otázke nemohlo mať dopad na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, keď súd prvej inštancie neprikazoval nehnuteľnosti do vlastníctva iba jednej zo strán sporu oproti povinnosti výplaty druhej strany, ale nehnuteľnosti rozdelil rovným dielom medzi žalobkyňu a dedičov po jej neb. exmanželovi, pri ktorom spôsobom vyporiadania sa hodnota nehnuteľností stala nevýznamnou. Každá zo strán sporu sa tým totiž dostala rovnaká majetková hodnota na dotknutých nehnuteľnostiach, čo zodpovedá rovnosti podielov manželov na BSM (§150 Občianskeho zákonníka) akceptovanej súdom prvej inštancie. Dôvodná nebola ani námietka žalovaného 2/, že akcie obchodnej spoločnosti P. a. s. žalobkyňa nikdy predmetom konania neurobila, pretože ich na vypsoriadanie nenavrhol. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, že pre vypsoriadanie uvedených akcií bolo dostatočné, pokiaľ žalobkyňa urobila včas predmetom návrhu na vypsoriadanie majetkovú hodnotu spočívajúcu v podiele Š. P. v spoločnosti P., ktorú spoločnosť bez ohľadu na správnosť označenia právnou formou jednoznačne identifikovala už v žalobe údajom IČO: XX XXX XXX. Vypsoriadanie tejto hodnoty vo forme akcií bolo už len právnym posúdením uplatneného nároku, keď odvolací súd vo svojom skoršom rozhodnutí prijal právny záver, že v danom prípade predstavovala uvedená majetková hodnota práve akcie v spoločnosti P. a. s. Nenáležitá bola aj námietka žalovaného 2/, že z neplatného prevodu obchodného podielu nastúpil režim bezdôvodného obohatenia, a keďže žalobkyňa v premlčacej lehote nepožiadala nebohého exmanžela o vydanie bezdôvodného obohatenia, došlo k premlčaniu tohto nároku. Odvolací súd uviedol, že predmetom konania neurobila žalobkyňa žiaden nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, preto nemožno uvažovať o premlčení

takéhoto nároku. Neplatnosť prevodu obchodného podielu v spoločnosti P., s. r. o. mala za následok, že tento podiel ostal v majetkovej sfére Š. P. a nárok na vyporiadanie tohto obchodného podielu uplatnila žalobkyňa včas. Prípadný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia mohol vzniknúť len na strane druhej zmluvnej strany zmluvy o prevode obchodného podielu a majetok v BSM žalobkyne a Š. P. teda nepredstavoval.

4.5. Žalovaný 2/ namietal aj výrok o trovách konania, pričom v konaniach o vyporiadanie BSM sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké a nemožno tak ani u jedného z manželov ustáliť, že bol v konaní o vyporiadanie BSM úspešnejší. K tomuto odvolací súd uviedol, že principiálna rovnosť podielov manželov na majetku v BSM (§ 150 Občianskeho zákonníka) nemala žiadnu súvislosť s úspechom strany sporu v konaní o vyporiadanie BSM. Ako uviedol odvolací súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, v prípade konania o vyporiadanie BSM nebolo možné výsledok sporu porovnať matematicky presne s požiadavkou strany sporu, no istá miera porovnania tu možná bola. Principiálne bolo potrebné vychádzať z toho, aké bolo stanovisko strany sporu k rozsahu majetku patriacemu do BSM. Pri položkách, o ktorých bola zhoda, že patria do BSM bolo ďalej potrebné pre posúdenie miery úspechu porovnať stranou navrhovaný spôsob vyporiadania s rozhodnutím súdu.

5. Proti (v poradí druhému) rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 2/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP a tiež že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. Je názoru, že v bode 47. odvolací súd (správne má byť uvedený okresný súd) konštatoval, že transformácia spoločnosti P., s. r. o. na akciovú spoločnosť bola platná. Potom bolo potrebné vychádzať z toho, že dovolateľ bol platným akcionárom. Predmetnú transformáciu vykonal výlučne dovolateľ t. j. žalovaný 2/, čím zároveň z vlastných prostriedkov navýšil základné imanie spoločnosti ako spoločnosti akciovej P., a. s. S touto otázkou sa nevyporiadal ani okresný súd ani súd odvolací. Odvolací súd považoval transformáciu za platnú, ale zároveň potvrdzoval rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý zákonne získané akcie dovolateľovi odobral a prisúdil ich žalobkyňi v 1/2-ici a v 1/2-ici do dedičstva po Š. P.. Odvolací súd sa tak vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že transformáciu na akciovú spoločnosť nespravil Š. P., ale N. P., vrátane navýšenia základného imania spoločnosti. Od roku 2009 tak výlučne svojou podnikateľskou činnosťou vyplatil úvery spoločnosti prechádzajúcej P., s. r. o., vyplatil odstupné zamestnancom. V bode 48. odôvodnenia rozsudku okresný súd konštatoval, že podľa § 9 ods. 2 zákona o cenných papieroch sa na akcie ako cenné papiere vzťahoval Občiansky zákonník a jeho ustanovenia o hnutel'ných veciach. V bode 40. posledná veta rozsudku okresný súd uviedol, že v priebehu konania sa strany dohodli na vyporiadaní hnutel'ných vecí, ktoré nadobudli za trvania manželstva, a tieto nežiadali vyporiadať súdnym rozhodnutím. Napriek tejto skutočnosti však cenné papiere, ako hnutel'né veci súd vyporiadal, a toto bolo jednoznačné porušenie práva na spravodlivý proces. Tento postup si osvojil aj súd odvolací (bod 24. rozhodnutia). Súd sa podľa názoru dovolateľa nevyporiadal dostatočne ani s dovolaním sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu prevodu vecí. Š. T. P. vlastnil obchodné podiely v spoločnostiach P., s. r. o. a MTS, s. r. o. v roku 2009. V roku 2010 N. P. ako jediný spoločník týchto spoločností zmenil právnu formu spoločnosti P., s. r. o. na P., a. s. Až v roku 2013 bol prevod obchodného podielu (P., s. r. o.) napadnutý relatívnou neplatnosťou. Prevod podielu spoločnosti MTS, s. r. o. nebol nikdy napadnutý hoci okresný aj krajský súd sa oboznámili s výpismi z obchodného registra ešte pred rozhodnutím. Vec skutkovo popísaná v rozhodnutí odvolacieho súdu ešte nebola v praxi dovolacieho súdu vyriešená a zároveň sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe pri dovolaní sa relatívnej neplatnosti právnych úkonov. Obchodný podiel predstavoval práva a povinnosti spoločníka obchodnej spoločnosti, a tieto jeho práva sú obmedzené len zákonom a spoločenskou zmluvou. Všetky práva a povinnosti spoločníka sú upravené Obchodným zákonníkom ako lex specialis. Z tohto dôvodu nikto iný ako spoločník, a to ani manžel spoločníka, nemohol zasahovať do práv spoločníka previesť svoj obchodný podiel na tretiu osobu za podmienok ustanovených v § 115 Obchodného zákonníka a spoločenskou zmluvou spoločnosti, ktorej podiel bol predmetom prevodu (6Obdo/30/2009). Na základe tejto skutočnosti rozhodnutie, že obchodný podiel nebohého Š. P. patril do BSM bolo zmatečné a v rozpore s ustálenou súdnou praxou. Žalobkyňa sa svojou žalobou nikdy nedomáhala akcií spoločnosti P. a. s. aby patrili do BSM, a už vôbec nežiadala tieto akcie ako hnutel'nú vec v trojročnej premlčacej lehote. Dovolateľ tiež namietal ocenenie rodinného

domu č. XXXX a uviedol, že aj k tomuto došlo v rozpore s ustálenou súdnou praxou. V danom prípade súd vychádzal z takmer 5 rokov starého znaleckého posudku, a teda cena domu nezodpovedá cene v čase vyporiadania BSM. Ďalej je názoru, že ustálená súdna prax pri priznaní trov konania pri vyporiadani BSM je taká, že súdy vychádzajú zo zásady, že podiely oboch manželov sú rovnaké, a preto tu nebolo možné uplatniť úspech účastníka a rozhoduje sa tak, že trovy konania sa nepriznávajú ani jednému (R 42/1972). Dovolateľ na základe týchto skutočností navrhol, aby dovolací súd určil, že dovolanie je dôvodné a napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil s poukazom na § 449 ods. 1 CSP.

6. Žalobkyňa sa k dovolaniu nevyjadрила.

7. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana konania zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na oprávnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marenie možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

17. Žalovaný 2/ prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f) CSP. Poukázal na skutočnosť, že odvolací súd sa v odôvodnení napádaného rozhodnutia nevysporiadal s názorom žalovaného 2/, že transformáciu spoločnosti nevykonala Š. P., ďalej sa nevysporiadal dostatočne ani s namietaním relatívnej neplatnosti, a ani s skutočnosťou, že žalobkyňa sa svojou žalobou nedomáhala akcií spoločnosti P., a. s.

18. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že z obsahu spisu a rozhodnutí oboch nižších súdov nevyplýva existencia procesnej vady, ktorú by bolo možné subsumovať pod ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Rozhodnutia súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu spĺňajú požiadavky na riadne a zrozumiteľné odôvodnenie a nevykazujú znaky arbitrárnosti či nepreskúmateľnosti. Odvolací súd sa námietkou ohľadom transformácie spoločnosti vysporiadal v bode 24 svojho rozsudku : „....V roku 2013 bolo súdom právoplatne rozhodnuté, že zmluva o prevode obchodného podielu z roku 2009 je neplatná. Z tohto dôvodu preto neb. Š. P. nikdy neprestal byť spoločníkom uvedenej spoločnosti a bol ním aj v roku 2011 keď bolo manželstvo žalobkyne a neb. Š. P. rozvedené. Vzhľadom na neexistenciu rozhodnutia súdu o neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia (rozhodnutia jediného spoločníka) o zmene právnej formy spoločnosti P. s. r. o. na akciovú spoločnosť, je však nevyhnutné vychádzať z toho, že k zmene právnej formy došlo platne a od tejto zmeny, teda od roku 2010 existovala spoločnosť P. s. r. o. ďalej ako akciová spoločnosť P. a. s. Za akcionára spoločnosti P. a. s. je však nevyhnutné považovať ku dňu rozvodu manželstva (25. 1. 2011) jedine nebohého exmanžela žalobkyne Š. P., pretože ako bolo uvedené, pre neplatnosť prevodu obchodného podielu v roku 2009 nikdy o majetkový podiel v tejto spoločnosti neprišiel a naopak žalovaný 2/ ho nikdy nenadobudol. Vzhľadom na to je nedôvodná aj námietka žalovaného 2/, že pokiaľ sa konalo o akciách, konalo sa o jeho výlučnom práve, k čomu argumentoval do úvahy prichádzajúcim rozhodovaním o práve úplne odlišnej tretej osoby, pokiaľ by táto tretia osoba bola nadobúdateľom obchodného podielu, tak ako ním bol žalovaný 2/ v roku 2009. Ani táto argumentácia nie je presvedčivá, pretože o právach nadobúdateľa obchodného podielu je s ním konané v konaní o neplatnosť prevodu a pokiaľ je konštatovaná, ako v tomto prípade, nemôžu byť práva nadobúdateľa už v iných konaniach dotknuté, pretože je právoplatne určené, že nadobúdateľ sa podľa neplatnej zmluvy o prevode obchodného podielu nadobúdateľom v skutočnosti nestal a obchodný podiel je naďalej majetkom prevodcu. V tomto prípade Š. P., s ktorého všetkými do úvahy prichádzajúcimi

dedičmi súd v tomto konaní konal, a preto je neopodstatnená námietka zásahu do práv nezúčastnených osôb rozhodnutím súdu prvej inštancie.“

18.1. Dovolací súd je názoru, že nedôvodná bola námietka dovolateľa, že odvolací súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s námietkou relatívnej neplatnosti právneho úkonu prevodu obchodného podielu v spoločnosti P. s. r. o. a spoločnosti K., s. r. o., kde v bode 27. rozsudku odvolací súd uviedol: „Ako neprípustnú novotu v odvolacom konaní (§ 366 CSP) posúdil odvolací súd námietku žalovaného 2/ uvedenú až v odvolaní, že obchodný podiel v spoločnosti K., s. r. o. bol za trvania manželstva prevedený na žalovaného 2/ a uvedený obchodný podiel tak nebol ku dňu zániku manželstva v BSM. Už v podanej žalobe žalobkyňa tvrdila, že Š. P. je spoločníkom v spoločnosti MTS, s. r. o. a z tohto tvrdenia dovodzovala nárok na vyporiadanie tejto majetkovej hodnoty v rámci vyporiadania zaniknutého BSM. Žalovaný 2/ však až v podanom odvolaní namieta, že uvedený obchodný podiel do BSM nepatrí, pretože Š. P. nebol v čase zániku manželstva jeho majiteľom. Toto tvrdenie žalovaného 2/ preto predstavuje novotu v odvolacom konaní, ktorej prípustnosť nespadá ani pod jednu zo situácií upravených v ustanovení § 366 písm. a) až d) CSP, preto ho ako prostriedok procesnej obrany zo strany žalovaného 2/ nebolo možné použiť, ako to vyplýva z ust. § 366 CSP.“ V bode 30. odvolací súd uviedol: „... V prvom rade je potrebné uviesť, že predmetom konania neurobila žalobkyňa žiaden nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, preto nemožno uvažovať o premlčaní takéhoto nároku. Neplatnosť prevodu obchodného podielu v spoločnosti P., s. r. o. mala za následok, že tento podiel ostal v majetkovej sfére Š. P. a nárok na vyporiadanie tohto obchodného podielu uplatnila žalobkyňa včas, ako bolo uvedené vyššie. Prípadný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia mohol vzniknúť len na strane druhej zmluvnej strany zmluvy o prevode obchodného podielu a majetok v BSM žalobkyne a Š. P. teda nepredstavoval.“ A v bode 29. odvolací súd uviedol: „Dôvodná nebola ani námietka žalovaného 2/, že akcie obchodnej spoločnosti P. a. s. žalobkyňa nikdy predmetom konania neurobila, pretože ich na vysporiadanie nenavrhol. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie, že pre vyporiadanie uvedených akcií bolo dostatočné, pokiaľ žalobkyňa urobila včas predmetom návrhu na vyporiadanie majetkovú hodnotu spočívajúcu v podiele Š. P. v spoločnosti P., ktorú spoločnosť bez ohľadu na správnosť označenia právnu formou jednoznačne identifikovala už v žalobe údajom IČO: XX XXX XXX. Vyporiadanie tejto hodnoty vo forme akcií bolo už len právnym posúdením uplatneného nároku, keď odvolací súd vo svojom skoršom rozhodnutí prijal právny záver, že v danom prípade predstavuje uvedená majetková hodnota práve akcie v spoločnosti P. a. s.“

18.2. Dovolací súd je názoru, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo s podstatnými odvolacími námietkami a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je dostatočne vysvetlený s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so závermi vyjadrenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný 2/ neopodstatnene namieta, že nižšie súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovať jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

20. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 2/ vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP v uvedenom nie je prípustné, a preto ho v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

21. Žalovaný 2/ podal dovolanie i podľa § 421 ods. 1 CSP tvrdiac, že odvolací súd nesprávne právne posúdil danú vec. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. Je názoru, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu sp. zn. 6Obdo/30/2009.

22. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

24. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

25. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

26. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 písm. a) CSP) alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. b) až c) § 421 ods. 1 CSP). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

27. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Rovnako tak sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu

posudzovaniu vecí významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

28. Právnym posúdením vecí je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (*questio iuris*). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (*questio facti*), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnú normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

29. Žalovaný 2/ je názoru, že vec skutkovo popísaná v rozhodnutí odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená v praxi dovolacieho súdu a zároveň uviedol, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe v konaní pri dovolaní sa relatívnej neplatnosti právnych úkonov, že obchodný podiel nebohého Š. P. patrí do BSM. Poukázal na odklon odvolacieho súdu od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Obdo/30/2009. Predmetné rozhodnutie vychádzalo zo skutkového stavu, že obchodná spoločnosť bola založená žalovaným 1/ ako jediným zakladateľom v roku 1998. Žalobkyňa so žalovaným 1/ uzavrela manželstvo v roku 1997. Peniaze použité ako peňažný vklad do základného imania spoločnosti patrili do BSM. Predmetom dovolacieho konania bolo určenie neplatnosti zmluvy o prevode časti obchodného podielu, lebo k tomuto prevodu nebol udelený súhlas manžela - prevodcu. Dovolací súd v tejto veci uzavrel, že obchodný podiel nie je súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V odôvodnení uviedol, že súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa stane napr.: podiel na zisku, ak zanikne účasť manžela - spoločníka v spoločnosti za trvania manželov, tak je to vyporiadací podiel a pri prevode obchodného podielu je to vyplatená cena obchodného podielu. Obchodný podiel predstavuje práva a povinnosti spoločníka obchodnej spoločnosti a tieto jeho práva sú obmedzené len zákonom a spoločenskou zmluvou. Všetky práva a povinnosti spoločníka sú upravené Obchodným zákonníkom ako *lex specialis*. Preto nikto iný ako spoločník, ani manžel spoločníka nemôže zasahovať do práv spoločníka previesť svoj obchodný podiel na tretiu osobu za podmienok stanovených § 115 Obchodného zákonníka a spoločenskou zmluvou spoločnosti, ktorej podiel je predmetom prevodu.

30. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/196/2018, ktorý sa vysporiadal s problematikou rozdielnej rozhodovacej praxe súdov, či obchodný podiel v spoločnosti je predmetom bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V predmetnom rozhodnutí najvyšší súd zohľadnil rozdielnu rozhodovaciu prax, pričom uviedol, že pokiaľ najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 6Obdo/30/2009 dospel k opačnému záveru, že obchodný podiel v spoločnosti s ručením obmedzeným manžela nadobudnutý počas manželstva do BSM nepatrí, treba zdôrazniť, že svoj odklon od doterajšej súdnej praxe náležitým spôsobom nevysvetlil (2Cdo/168/2005). V konaní 8Cdo/196/2018 najvyšší súd svoje tvrdenie opiera o skutočnosť, že spoločníkom je len ten z manželov, ktorý uzavrel spoločenskú zmluvu. Ale pre určenie majetku tvoriaceho BSM nie je relevantné, ktorý z manželov zmluvu, ktorou sa nadobúda majetok, uzavrel, ale to, či došlo k uzavretiu počas trvania manželstva a zo spoločných prostriedkov (§ 143 Občianskeho zákonníka). Tiež argumentoval, že práva a povinnosti vyplývajúce z obchodného podielu sa spravujú výlučne Obchodným zákonníkom ako *lex specialis* a spoločenskou zmluvou, preto nikto iný ako spoločník (ani manžel spoločníka) nemôže zasahovať do práv spoločníka previesť svoj podiel na tretiu osobu. Obchodný zákonník však nevylučuje obchodný podiel z masy BSM a ani rozsah BSM nijako nemodifikuje tak, ako je vymedzený v § 143 Občianskeho zákonníka, nevylučuje, že obchodný podiel ako majetková hodnota do BSM patrí. Keďže obchodnoprávna úprava otázku obchodného podielu a BSM neupravuje, subsidiárne sa aplikujú na tieto vzťahy podľa § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka predpisy občianskeho práva a to ustanovenie § 143 Občianskeho zákonníka.

31. Dovolací súd tiež poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/168/2008 z 1. mája 2007 ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 3/2007 ako R 27/2007, ZSP 34/2007) a podľa ktorého: „1. Ak manželia alebo jeden z nich za trvania manželstva a z prostriedkov patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nadobudne obchodný podiel v

spoločnosti s ručením obmedzeným, takto získaný majetok (hodnota obchodného podielu) sa zo zákona stane súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré možno vyporiadať v rámci konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov podľa ustanovenia § 149 ods. 3 OZ. 2. Súd rozhodujúci o vyporiadaní obchodného podielu neprikazuje hodnotu obchodného podielu, ale obchodný podiel, ktorý môže byť prikázaný len spoločníkovi obchodnej spoločnosti.“ Teda toto rozhodnutie hovorí, že obchodný podiel v s. r. o. bude patriť do BSM, ak jeden z manželov nadobudol obchodný podiel počas trvania manželstva a ak bol obchodný podiel nadobudnutý aspoň z časti zo spoločných prostriedkov (tzv. spoločné peniaze). Tieto spoločné prostriedky sa pretransformovali do obchodného podielu v s. r. o. a do BSM patrí len majetková hodnota obchodného podielu v s. r. o. Ak dôjde k rozvodu manželov a následnému vyporiadaniu BSM, súd rozhodujúci o vyporiadaní BSM zvyčajne prikazuje obchodný podiel v s. r. o. len tomu manželovi, ktorý bol/je spoločníkom obchodnej spoločnosti. Cena obchodného podielu by mala byť stanovená tzv. obvyklou cenou (JUDr. Ivan Hric: Patrí obchodný podiel v s. r. o. do BSM?).

32. Predmetné rozhodnutie reagovalo na potreby praxe a zároveň sa pokúšalo uplatniť princíp istej spravodlivosti pri vyporiadaní BSM, keď manžel, ktorý sa stal spoločníkom v obchodnej spoločnosti, dosiahol úspechy zaiste aj pomocou manžela, ktorý mal nižší príjem, prípadne sa sám staral o domácnosť (Lazar, J. a kol. Občianske právo hmotné 1. zväzok 1. vydanie Bratislava IURIS LIBRI 2014, str. 513-515).

33. Na vyššie uvedené rozhodnutie nadviazal Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí z 25. júna 2008, sp. zn. 5Obdo 11/2007, v ktorom konštatoval, že „podľa ustálenej judikatúry hodnota obchodného podielu patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, preto pri predaji, ktorý sa vymyká z kategórie bežných vecí, je potrebný súhlas oboch manželov“. Predmetom dovolacieho konania v danej veci bolo vyriešenie právnej otázky, či nedostatok súhlasu manžela s uzavretím zmluvy o prevode obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným, nadobudnutého zo spoločných prostriedkov manželov druhým manželom, zapísaným v obchodnom registri ako spoločník, je dôvodom neplatnosti takejto zmluvy. Dovolací súd vyslovil, že nedostatok súhlasu druhého z manželov s predajom obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným je dôvodom na vyslovenie neplatnosti takejto zmluvy. Uviedol, že pokiaľ spoločníkom je manžel, ktorý svoj obchodný podiel nadobudol za trvania manželstva a z prostriedkov patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, takýto právny úkon (t. j. zmluva o prevode obchodného podielu) musí byť v súlade aj s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, najmä s § 145 ods. 1 OZ.

34. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd považuje za správny právny názor odvolacieho súdu, vychádzajúci z právneho záveru vysloveného v rozhodnutí najvyššieho súdu publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov SR č. 3/2007, podľa ktorého ak manželka alebo jeden z manželov za trvania manželstva a z prostriedkov patriacich do BSM nadobudne obchodný podiel v s. r. o. patrí takýto majetok (hodnota obchodného podielu) do BSM. Dovolací súd uzatvára, že dovolateľ neopodstatnene namieta, že odvolací súd rozhodol v rozpore s ustálenou praxou najvyššieho súdu.

35. Dovolateľ tiež namietal, že súdy rozhodli v rozpore s ustálenou praxou najvyššieho súdu v prípade ocenenia rodinného domu, pretože v danom prípade súd vychádzal z takmer 5 rokov starého znaleckého posudku a cena domu nezodpovedá cene v čase vyporiadania BSM. Odklon videl od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/53/2019. Dovolací súd k danému uvádza, že odvolací súd v bode 28. rozsudku uviedol: „Čo sa týka odvolacej námietky k skutkovému zisteniu hodnoty vyporiadavaných nehnuteľností, prípadné nesprávne skutkové zistenie v tejto otázke nemohlo mať dopad na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, keď súd prvej inštancie neprikazoval nehnuteľnosti do vlastníctva iba jednej zo strán sporu oproti povinnosti výplaty druhej strany, ale nehnuteľnosti rozdelil rovným dielom medzi žalobkyňu a dedičov po jej neb. exmanželovi, pri ktorom spôsobе vyporiadania sa hodnota nehnuteľností stala nevýznamnou. Každý zo strán sporu sa tým totiž dostala rovnaká majetková hodnota na dotknutých nehnuteľnostiach, čo zodpovedá rovnosti podielov manželov na BSM (§150 OZ) akceptovanej súdom prvej inštancie.“ Súd prvej inštancie rozhodol tak, že nehnuteľnosti rozdelil rovným dielom (bez povinnosti výplaty druhej strany), preto riešenie dovolateľom nastolenej právnej otázky by

ani nemalo vplyv na rozhodnutie vo veci samej a na právne posúdenie žalobou uplatneného nároku. Dovolací súd poukazuje, že predmetná námietka žalovaného 2/ nie je rozhodujúca pre právne posúdenie veci, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu na tejto otázke nezáviselo. Dovolací súd preto uzatvára, že ak táto konkrétna námietka nebola rozhodujúca pre záver odvolacieho súdu, potom dovolanie žalovaného 2/ nie je prípustné. Musí totiž ísť o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

36. K námietke dovolateľa, že súdy pri priznaní trov konania postupovali v rozpore s ustálenou praxou najvyššieho súdu a to s poukazom na rozhodnutie R 42/1972, dovolací súd poukazuje, že prípustnosť dovolania pri zásadnom právnom význame (§ 421 CSP) je koncipovaná aj negatívne. V zmysle ustanovenia § 421 ods. 2 CSP nie je dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP je v zmysle § 421 ods. 2 CSP vylúčená, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP. Pretože v ustanovení § 357 písm. m) CSP je uvedené uznesenie o nároku na náhradu trov konania, v zmysle § 421 ods. 2 CSP je vylúčená prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o trovách konania podľa § 421 ods. 1 CSP (porovnaj napr. uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/71/2019, 7Cdo/276/2019, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 56/2017, bod 27., uznesenie Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2021 sp. zn. 1VObdo/2/2021 a pod.). Obiter dictum najvyšší súd uvádza, že judikát R 42/1972, na ktoré poukazuje žalovaný 2/ odkazuje na princíp, podľa ktorého v určitých prípadoch, keď nemožno objektívne určiť úspech účastníka konania, sa rozhodne tak, že nikto z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V praxi to znamená, že ani jedna strana si nemôže uplatniť nárok na náhradu trov, pretože ani jedna nebola plne úspešná. V takýchto situáciách sa na základe § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (zák. č. 99/1963 Zb.) a s odkazom na R42/1972 decided by the Supreme Court, each party bears its own costs. Teda rozhodnutie založené na R42/1972 viedlo k tomu, že ak nebolo možné určiť, ktorá strana bola úspešnejšia, ani jedna strana nedostala náhradu trov. V praxi to znamená, že aj ak by jedna strana mala nejaké výdavky, nemôže ich od druhej strany vymáhať. V preskúmvanej veci odvolací súd nemohol aplikovať pravidlo, že trovy konania sa nepriznajú ani jednému účastníkovi, a to z dôvodu, že bolo možné určiť, kto bol úspešnejší. Odvolací súd správne postupoval keď úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 2/ v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP).

37. So zreteľom na doposiaľ uvedené dovolací súd konštatuje, že pri riešení dovolateľom nastolených právnych otázok, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nedošlo odvolacím súdom k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, resp. k odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalovaného 2/, ktorým namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

38. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.